

Advokatfirma DLA Piper
Norway DA
Bryggegate 6
Postboks 1364 Vika
N-0114 Oslo
Norway
T: +47 24 13 15 00
E: info.norway@dlapiper.com
dlapiper.com

**Strengt konfidensielt – inneholder forretningshemmeligheter
unntatt offentlighet**

Konkurransetilsynet
Postboks 439 Sentrum
5805 Bergen

Kun per e-post: post@kt.no

Deres referanse

Vår referanse

TAA/TAA/68247/506
NOM/5154283.1

Oslo, 10. mai 2024

*Ansvarlig advokat:
Aksel Joachim Hageler*

MELDING OM FORETAKSSAMMENSLUTNING:

RENTAL GROUP AS

–

AGDER GRUPPEN AS

1. Innledning

Med dette oversendes melding om foretakssammenslutning etter konkurranseloven av 5. mars 2004 nr. 12 (heretter **krrl.**), § 18, jf. § 18 a. Etter melderens oppfatning er vilkårene for å inngi forenklet melding oppfylt, jf. meldepliktsforskriften § 3 første ledd nr. 3 (b) og (c). Meldingen vil imidlertid også oppfylle kravene i krll. § 18 a.

Gjennom den meldte foretakssammenslutningen ønsker Rental Group AS, org. nr. 920 298 443 (**Rental Group**) å erverve virksomheten i Agder Gruppen AS, org. nr. 923 774 505 (**Agder Gruppen**)¹. [REDACTED]

Agder Gruppen er sammen med datterselskapene Agder Rental AS (org. nr. 919 278 625), Agder Anleggsservice AS (org. nr. 915 724 353) og Agder Maskintransport AS (org. nr. 915 336 876) konkurs, og bostyrer arbeider med en realisering som i størst mulig grad skal sikre verdier og arbeidsplasser.

Rental Group² er en totalaktør innen utleie av maskiner og utstyr til anleggsbransjen, og inngår i Akh Gruppen AS (org. nr. 989 467 263) (**Akh-konsernet**) som også eier Infra Group AS (org. nr. 926 765 884) (**Infra Group**) og entreprenørselskapet Norsk Massehåndtering AS (org. nr. 926 375 865) (**NOMAS**). Infra Group omfatter entreprenørselskapene Hæhre Entreprenør AS (org. nr. 986 420 010), Isachsen Anlegg AS (org. nr. 970 999 507) og Contur AS (org. nr. 927 612 372).

Agder Gruppen var et konsern som via sine datterselskaper var totalleverandør til anleggsbransjen innen markedet for salg av anleggsmaskiner ved Agder Anleggssenter AS (org. nr. 915 724 353)³ (**Agder Anleggssenter**) og utleie av anleggsmaskiner Agder Rental AS (org. nr. 919 278 625)⁴ (**Agder Rental**).

Partene vil etter foretakssammenslutningen ikke ha en samlet markedsandel på over 20 % i noen relevant produktmarked hvor det foreligger horisontal overlapp.

Partene har noe vertikalt overlappende virksomhet ettersom Rental Group fra før inngår i Akh-konsernet hvor også Infra Groups entreprenørselskaper, som er aktive på det etterfølgende markedet for innkjøp og leie, inngår. Det vertikale overlappet er imidlertid svært begrenset, og Infra Group har markedsandeler langt under 30 % på det relevante markedet.

2. Kontaktinformasjon om Partene

2.1 Melder

Navn:	Rental Group AS
Org. nr.:	920 298 443
Adresse:	Fornebuveien 1 1366 LYSAKER

¹ Agder Gruppen AS konkursbo: org. nr. 933 366 758

² [Rental Group: Størst på utleie av anleggsmaskiner og anleggsutstyr](#)

³ Agder Anleggssenter AS konkursbo: org. nr. 933 366 960

⁴ Agder Rental AS konkursbo: org. nr. 833 366 912

2.2 Melders representant

Navn: Advokatfirmaet DLA Piper Norway DA
Kontaktperson: Advokat Aksel Joachim Hageler
Advokatfullmektig Thea Åkermoen
Adresse: Bryggegata 6
0250 Oslo
Telefon: 24 13 15 00
E-post: aksel.hageler@dlapiper.com
thea.akermoen@dlapiper.com

2.3 Målselskap

Navn: Agder Gruppen AS
Org. nr.: 923 774 505
Adresse: Mjåvannsvegen 125
4628 Kristiansand S

2.4 Målselskapenes representant

Navn: Bostyrer advokat Christian Bohne
Advokatfirma Kjær DA (www.advkjaer.no)
Adresse: Handelens Hus, Rådhusgt. 3, 4611 Kristiansand
Telefon: 95 94 33 96
E-post: bohne@advkjaer.no

3. Opplysninger om foretakssammenslutningens art

Agder Gruppen, Agder Rental og Agder Anleggssenter ble tatt under konkursbehandling ved Agder tingretts kjennelse av 25. april 2024. Agder Maskintransport AS ble meldt konkurs 8. mai 2024.

Det er av bostyrer, Christian Bohne, satt frist tirsdag 14. mai 2024 kl. 16:00 for å inngi tilbud på kjøp av Agder Gruppens virksomhet. Informasjonsdokument om boet fra bostyrer er vedlagt denne melding som **Vedlegg B.**

Rental Groups erverv av Agder Gruppens virksomhet betinget av at Rental Group oppnår enighet med boet. Boet har gitt uttrykk for at de ikke vil avvente eventuell godkjenning av foretakssammenslutningen fra Konkurransetilsynet, og den ønskede foretakssammenslutningen meldes derfor forut for enighet med boet om foretakssammenslutningen.

4. Beskrivelser av de involverte foretakene og foretak i samme konsern

4.1 Rental Group AS

4.1.1 Juridisk og organisatorisk struktur

Rental Group er et aksjeselskap eid av Akh Gruppen, se punkt 4.2, og har forretningsadresse på Lysaker, jf. punkt 2.1. Selskapet ble stiftet i januar 2018. Rental Group ledes av daglig leder Erik Sollerud. Styret består av syv medlemmer, hvor Lars Hæhre er styrets leder.

Det vedtektsfestede formålet til selskapet er å investere i og eie aksjer i andre selskaper som driver innen utleie av maskiner med tilbehør og det som står naturlig i forbindelse med dette, samt kjøp, salg og utvikling av virksomheter. Rental Group⁵ har kontrollerende eierandel i følgende selskaper:

- Rental Group Service AS (org. nr. 934 176 472),
- Rental Group Trading AS (org. nr. 926 022 148)
- Rental Group Crane AS (org. nr. 915 051 847)

4.1.2 Virksomhetsområde

Rental Group⁶ er gjennom sine datterselskaper en totalaktør innen utleie av maskiner og utstyr til anleggsbransjen. Konsernet består av spesialiserte selskaper med høy kompetanse som leier ut alt av bygge- og anleggsutstyr, anleggsmaskiner (fra lette til tunge maskiner), tårnkraner og spesialutstyr til tunnelarbeid. Rental Group ivaretar alle behov, fra små- og mellomstore til de største og mest komplekse anleggsprosjektene i markedet. Selskapet selger også deler og utstyr, samt brukte maskiner.

Selskapet har filialer for utleie på Langhus, i Bærum, Skedsmokorset, Hønefoss, Hamar, Drammen, Vikersund og Trondheim. I tillegg har Rental Group utleie av kraner i Åros og Odda.

4.2 Akh Gruppen AS

4.2.1 Juridisk og organisatorisk struktur

Akh Gruppen ble stiftet i januar 2006 og har forretningsadresse Billingstadsletta 83 i Asker. Selskapets daglige leder er Lars Hæhre. Akh Gruppens styre består av fem styremedlemmer, hvor Haakon Tronrud er styrets leder. Selskapets vedtektsfestede formål er entreprenør- og konsulenttjenester, eiendomsutvikling og investering i aksjer og verdipapirer, samt alt som hører naturlig med i denne forbindelse. Akh Gruppen eier samtlige av aksjene i:

- Rental Group AS, se punkt 4.1
- Infra Group AS (org. nr. 926 765 884), som har kontrollerende eierskap i:
 - Hæhre Entreprenør AS (org. nr. 986 420 010), som igjen har kontrollerende eierskap i Norsk Pukkservice AS (org. nr. 992 614 412) og Hæhre Arctic AS (org. nr. 920 693 806)
 - Isachsen Anlegg AS (org. nr. 970 999 507), som igjen har kontrollerende eierskap i Kilemøkroken 7 AS (org. nr. 930 026 786)
 - Zenith Survey AS (org. nr. 912 482 316)
 - Contur AS (org. nr. 927 612 372)
- Dekar Tomteutvikling AS (org. nr. 921 843 895), som har kontrollerende eierskap i:
 - Gevelt Grustak AS (org. nr. 984 561 695)
 - Heggveien 30 AS (org. nr. 986 229 566)
 - Fossliseteråsen AS (org. nr. 990 574 189)

⁵ Den 14. februar 2024 fusjonerte Rental Group Machine AS og Rental Group Ekspert AS inn i Rental Group Service AS.

⁶ [Rental Group: Størst på utleie av anleggsmaskiner og anleggsutstyr](#)

- Norsk Massehåndtering AS (org. nr. 926 375 865), som igjen har kontrollierende eierskap i:
 - Norsk Massehåndtering Ressurs AS (org. nr. 927 279 436)
 - Drammen Miljøpark AS (org. nr. 989 115 359), som har kontrollierende eierskap i Mile AS (org. nr. 913 300 076) og Nerkollen AS (org. nr. 927 279 509)

4.2.2 Virksomhetsområde

Nedenfor er en oversikt over virksomhetsområdene til selskapene som Akh Gruppen har gjennom konsernet.

Konsernselskaper	Virksomhetsområde
Rental Group	Utleie av bygge- og anleggsmaskiner, salg av utstyr, deler og brukte maskiner
Infra Group	Entreprenørvirksomhet
Dekar Tomteutvikling	Tomteutvikling
Norsk Massehåndtering	Masseuttak av stein, sand, pukk og grus.

4.3 Den ultimate eier

Knarten Holding AS (org.nr. 991 916 466) har kontrollierende eierandel i Akh Gruppen med 47 %. Akh Gruppen eier selv 11,2 % av aksjene. Utover Akh Gruppen har Knarten Holding AS kontrollierende eierandel i Knarten Holding II AS (org. nr. 931 403 729) og Lennsmannsgården AS (org. nr. 982 136 660)

Knarten Holding AS er igjen eid med kontrollierende eierandel (64,2%) av Brutus Invest Holding AS (org. nr. 927 254 204). Brutus Invest Holding AS er eid 100 % av Lars Hæhre. Lars Hæhre har kun kontrollierende eierskap i Brutus Invest Holding AS.

4.4 Agder Gruppen AS

4.4.1 Juridisk og organisatorisk struktur

Den 24. april 2024 innleverte Agder Gruppen oppbudsbegjæring til Agder tingrett og selskapet ble registrert som konkurs den 25. april 2024, sammen med datterselskapene Agder Rental⁷ og Agder Anleggssenter.^{8 9} Datterselskapet Agder Maskintransport AS ble registrert som konkurs 8. mai 2024.

Agder Gruppen var et aksjeselskap med forretningsadresse i Kristiansand, jf. punkt 2.3. Selskapet ble stiftet i januar 2019 og var ledet av daglig leder Gunstein Lauvrak. Styret besto av seks medlemmer, hvor Ole Martin Arnulf Lauritsen var styrets leder.

Det vedtektsfestede formålet til selskapet var å investere i andre selskaper, samt det som naturlig står i forbindelse med dette.

⁷ Agder Rental AS konkursbo: org. nr. 833 366 912

⁸ Agder Anleggssenter AS konkursbo: org. nr. 933 366 960

⁹ [Agder Gruppen AS - 923 774 505 - Kristiansand S - Se Regnskap, Roller og mer \(proff.no\)](#)

Datterselskapet Agder Tunnelservice AS ble meldt konkurs 16. mars 2024:

[AGDER TUNNELSERVICE AS - 921 160 933 - Flekkefjord - Se Regnskap, Roller og mer \(proff.no\)](#)

Agder Gruppen har kontrollerende eierandel i følgende selskaper¹⁰:

- Agder Anleggssenter AS (*konkurs*) (org. nr. 915 724 353), som igjen har kontrollerende eierandel i:
 - Agder Slangeservice AS (org. nr. 918 597 301)
 - Bil og Anleggssupport Drift AS (org. nr. 928 978 508)
- Svegeskogen 11 AS (org. nr. 924 204 540)
- Agder Gruppen Nord AS (org. nr. 928 736 717)
- Anleggssenteret Vest AS (org. nr. 924 389 796)
- Wbce AS (org. nr. 941 509 029)
- Agder Rental AS (*konkurs*) (org. nr. 919 278 625)
- Agder Maskintransport AS (*konkurs*) (org. nr. 915 336 876)

4.4.2 Virksomhetsområde.

Agder Gruppen er et konsern med flere selskaper, herunder Agder Anleggssenter som driver med salg av bygge- og anleggsmaskiner og anleggsprodukter, og Agder Rental som driver med utleie av bygge- og anleggsmaskiner.

Agder Gruppen var gjennom sine datterselskaper en totalleverandør til anleggsbransjen innen markedet for salg og utleie av anleggsmaskiner, og har filialer i Kristiansand, Froland, Vanse, Oslo, Drammen, Larvik, Bergen, Sandnes, Førde, Haugesund og Fauske. Selskapet hadde ca. 280 medarbeidere, og omsatte i 2022 for ca. NOK 1,56 milliarder.

Agder Tunellservice AS er siden 2022 solgt ut og senere gått konkurs. Tunnel-selskapets omsetning på MNOK 230 må derfor trekkes ut av Agder Gruppens totale omsetning.

4.5 De involverte foretakenes omsetning og driftsresultat i Norge siste regnskapsår (2022)

Selskap	Omsetning i Norge siste år (2022)	Driftsresultat i Norge siste år (2022)
Akh Gruppen (konsern) ¹¹	MNOK 5974	MNOK 200,7
Rental Group (konsern)	MNOK 984,331	MNOK 102,039
Agder Gruppen (konsern) ¹²	MNOK 1560	MNOK 100,5

¹⁰ Agder Gruppen hadde tidligere et datterselskap som drev med utleie av anleggsmaskiner knyttet til tunnelvirksomhet (Agder Tunellservice AS, org. nr. 921 160 933). Dette selskapet ble solgt i januar 2024, men ble slått konkurs 16. mars 2024. Tunellselskapet er derfor ikke omfattet av transaksjonen.

¹¹ Dette omfatter omsetningen til Infra Group AS, Dekar Tomteutvikling AS og NOMAS. Se også Akh Gruppens årsrapport fra 2022: <https://akhgruppen.no/wp-content/uploads/2024/01/Arsrapport-2022-digital.pdf>

¹² Omfatter omsetningen til: Agder Anleggssenter AS (herunder omsetningen til Agder Slangeservice AS og Bil og Anleggssupport Drift AS,

- Svegeskogen 11 AS (org. nr. 924 204 540)
- Agder Gruppen Nord AS (org. nr. 928 736 717)
- Anleggssenteret Vest AS (org. nr. 924 389 796)

Selskapenes årsregnskap for 2022 er offentlig tilgjengelig i Brønnøysundregisteret, og følgelig ikke lagt ved denne meldingen.

5. Relevante markeder og markedsandeler

5.1 Oppsummering

5.1.1 Horisontal overlapp

Basert på melderens oppfatning og tidligere praksis fra nasjonale og europeiske konkurransemyndigheter (se punkt 5.2.1 under), er melderens oppfatning at det relevante markedet for å bedømme denne transaksjonen, er et nasjonalt marked for salg og utleie av bygge- og anleggsmaskiner. På dette markedet vil partene gjennom transaksjonen oppnå en markedsandel som anslås til om lag [REDACTED] jf. 5.2.2.

Dersom man skulle utelukket salgsomsetningen fra dette markedet og utelukkende tatt hensyn til omsetning innen et tenkt nasjonalt marked for utleie av bygge- og anleggsmaskiner, ville partene oppnådd en samlet markedsandel på om lag 15 % (15,37%), jf. punkt 5.2.4.

Dersom man skulle segmentert markedet ytterligere, kunne man vurdert situasjonen på et tenkt relevant marked for utleie av (i) brakker, (ii) løftemaskiner, (iii) tunge og lette anleggsmaskiner og (iv) småverktøy.¹³ Partene har ikke overlappende virksomhet når det gjelder utleie av brakker og løftemaskiner.¹⁴

Når det gjelder et tenkt nasjonalt marked for utleie av tunge og lette anleggsmaskiner anslås partenes markedsandel til å være [REDACTED] jf. punkt 5.3.1.

Dersom dette markedet skulle segmenteres ytterligere, vil en mulig tenkt oppdeling være mellom tunge (over 15 tonn) og lette anleggsmaskiner (under 15 tonn).

Når det gjelder tunge anleggsmaskiner vil disse hovedsakelig bli brukt i forbindelse med større infrastruktur- og byggeprosjekter. Slike prosjekter mobiliserer arbeidskraft og maskiner fra hele landet. Melder legger til grunn at dette tenkte markedet er nasjonalt. På et tenkt nasjonalt marked for utleie av tunge anleggsmaskiner (over 15 tonn), vil partene oppnå en samlet markedsandel på ca. [REDACTED] jf. 5.3.3 under.

Når det gjelder et tenkt nasjonalt marked for utleie av lette anleggsmaskiner (under 15 tonn), der omsetningen til utleie av tunge anleggsmaskiner (over 15 tonn) trekkes ut, anslår melder at partene vil oppnå en markedsandel tilsvarende markedsandelen for utleie av bygge- og anleggsmaskiner, det vil si rundt [REDACTED] jf. punkt 5.3.5. Antallet aktører på dette markedet er svært omfattende.

Dette markedet kan i motsetning til markedet for tunge anleggsmaskiner tenkes segmentert ytterligere i den geografiske dimensjonen. Hvis man tar utgangspunkt i partenes nett av filialer i Norge, vil det bare foreligge geografisk overlapp i Drammen. I et slikt tenkt marked for utleie av lette anleggsmaskiner i Drammen, vil partene oppnå en markedsandel [REDACTED] jf. 5.3.5 under.

-
- Wbce AS (org. nr. 941 509 029)
 - Agder Rental AS (konkurs) (org. nr. 919 278 625)
 - Agder Maskintransport AS (konkurs) (org. nr. 915 336 876)

¹³ Agder Gruppen har tidligere solgt ut virksomheten innen tunnel-service, og dette selskapet er dessuten senere gått konkurs. Tunnel-service inngår derfor ikke i det som Rental Group eventuelt skal overta gjennom transaksjonen.

¹⁴ Agder Gruppen leier ikke ut løftemaskiner, og ingen av partene leier ut brakker. Mobile og lette enheter brukt på byggeplasser inngår i kategorien «småverktøy».

Når det gjelder et tenkt marked for utleie av småverktøy, kan dette på samme måte tenkes segmentert i den geografiske dimensjonen. Også her vil partene bare ha overlapp i Drammen. Innen dette tenkte markedet for utleie av småverktøy i Drammen, antas at partene vil kunne oppnå en samlet markedsandel på under [REDACTED] jf. punkt 5.4.

Oppsummeringsvis vil transaksjonen således ikke i noe tenkt marked gi en samlet markedsandel på mer enn 20 %.

5.1.2 Vertikalt forbundne markeder

Agder Gruppen har ikke virksomhet på markeder som er vertikalt forbundet med markedene identifisert over. Den påtenkte transaksjonen vil derfor ikke gi økt markedsandel på noen slike markeder.

Rental Group inngår i konsernet Akh Gruppen AS, som også eier Infra Group. Dette selskapet er aktivt på det vertikalt relaterte entreprenørmarkedet gjennom selskapene Hæhre Entreprenør AS, Isachsen Anlegg AS, Contur AS og NOMAS. Disse selskapene vil kunne være aktive på markedet for innleie av lette og tunge anleggsmaskiner og småverktøy.

For dette innleiemarkedet legger melder til grunn at det ikke er nødvendig å segmentere ytterligere og at melder samlete markedsandel på dette markedet tilsvarer dermed markedsandelen i entreprenørmarkedet generelt. Markedsandelen på det nasjonale markedet for bygge -og anleggsvirksomhet er anslått til [REDACTED] jf. punkt 5.5.

5.2 Utgangspunkt: Et nasjonalt marked for salg og utleie av bygge- og anleggsmaskiner

5.2.1 Innledning

Partene har horisontalt overlappende virksomhet innenfor markedet for salg og utleie av bygge- og anleggsmaskiner til entreprenørselskaper i bygge- og anleggsbransjen.

Etter melder oppfatning, omfatter det relevante markedet som Rental Group og Agder Gruppen er aktive på, både salg og utleie av anleggsmaskiner. Etterspørselen i dette markedet er hovedsakelig representert ved entreprenører som har behov for ulike bygge- og anleggsmaskiner for å kunne utføre forskjellige typer bygge- og anleggsprosjekter, herunder infrastrukturprosjekter.

Tilgangen til maskiner er stor og for entreprenørene kan behovet i grove trekk dekkes gjennom enten kjøp, leasing eller alminnelig leie av de nødvendige maskinene. For alle alternativer finnes igjen flere forskjellige finansieringsmetoder (lånefinansiering, finansiell - og operasjonell leasing, egenkapitalfinansiering, osv).

Etter melder vurdering, vil en entreprenørs valg av anskaffelsesmetode bero på en konkret finansiell og strategisk vurdering. Alternativene leie, leasing eller kjøp av anleggsmaskiner konkurrerer derfor med hverandre om å tilby de gunstigste økonomiske betingelsene, tilpasset entreprenørenes behov.

I tillegg oppgir melder at de opplever størst konkurranse fra Volvo Maskin AS (importør av Volvo) og Pon Equipment AS (importør av Caterpillar maskiner), som begge driver med både med salg og utleie.

[REDACTED]

EU-kommisjonen i tidligere saker latt det stå åpnet hvorvidt markedet for utleie skal segmenteres ytterligere.¹⁵ Det samme har også danske konkurransemyndighetene gjort.¹⁶ De franske

¹⁵ Se kommisjonens avgjørelse av 24. mars 1998 i sak IV/M.1134 – Tarmac/Bovis, avsnitt 5 og av 14. januar 2011 i sak COMP/M.6020 – ACS/Hochtief, avsnutt 8-9

¹⁶ Se sak MTF-18/19834 (G.S.V Matrieludlejin A/S / Ramirent A/S) fra Konkurrence- og forbrugerstyrelsen under punkt 3.1.1.

konkurransemyndighetene har på sin side segmentert produktmarkedet ytterligere, primært etter funksjonsområde.¹⁷

5.2.2 Et nasjonalt marked for salg og utleie av bygge- og anleggsmaskiner

Når det gjelder størrelsen på markedet, legger Rental Group til grunn at det til enhver tid finnes mellom 38 000 og 40 000 anleggsmaskiner på det norske markedet. For utleie av bygge- og anleggsmaskiner var omsetningen i 2022 på om lag NOK 12,5 milliarder.¹⁸

De tre største importørene av bygge- og anleggsmaskiner til Norge – Volvo Maskin AS (importør av Volvo), Pon Equipment AS (importør av Caterpillar (CAT)) og Nasta AS (importør av Hiatchi) – driver med både salg og utleie av de respektive typene bygge- og anleggsmaskiner. De tre selskapene har en samlet omsetning på ca. NOK 8,66 milliarder.

En alternativ beregningsmetode for salgsomsetningen er å se på hvor mange bygge- og anleggsmaskiner som ble solgt i Norge i 2022. Dette tallet ligger rundt 4500 (4579 i 2023).¹⁹

Totalmarkedet for salg og utleie av bygge- og anleggsmaskiner anslås derfor å være om lag [redacted] i 2022. Dette er imidlertid en konservativ beregning av omsetningen i totalmarkedet ettersom omsetningen ikke inkluderer øvrige mindre aktører innen markedet for salg og utleie av maskiner. Det faktiske totalmarkedet anslås derfor for å være høyere enn [redacted].

Basert på et totalmarked på NOK [redacted] gir det partene en samlet markedsandel på ca. [redacted]. I Tabell 1 nedenfor er de aktørbildet med tilknyttet omsetning visualisert.

Tabell 1: Totalmarkedet for salg og utleie av bygge- og anleggsmaskiner

Aktører – salg og utleie	Omsetning i 2022	Markedsandel
Partene:		
Agder Gruppen AS	1,33 MRD ²⁰	[redacted]
Rental Group AS	1 MRD	[redacted]
Partene samlet:	2,33 MRD	[redacted]
De største aktørene:		
Volvo Maskin AS	4,1 MRD	[redacted]

¹⁷ Se sak 15-DCC-132 fra Autorité de la concurrence (Loxan SAS / Hertz Equipment France) avsnitt 8.

¹⁸ <https://www.norskutleieforening.no/artikler/2024/utleiebransjen-hadde-et-veldig-bra-2022/>

¹⁹ <https://anleggsmaskinen.no/2024/03/maskinsalget-2023-og-forventinger-til-2024/>

²⁰ Det er gjort fratrukk fra omsetningen stallet i 2022 på 1,56 milliarder av omsetningen til Agder Tunnelsservice AS på MNOK 230 ettersom dette selskapet allerede er solgt og derfor ikke er omfattet av den påtenkte transaksjonen.

Pon Equipment (importør av Caterpillar "CAT") ²¹	2,9 MRD	
Nasta (importør av Hiatchi) ²²	1,6 MRD	
Hesselberg (importør av Komatsu)	1,5 MRD	
Ramirent AS	1,2 MRD	
Utleiecompagniet AS	1 MRD	
Algeco AS	1 MRD	
Cramo AS ²³	1 MRD	
Renta AS	0,9 MRD	
Hallgruppen AS	0,8 MRD	
Naboen AS	0,4 MRD	
Rental.one AS	0,3 MRD	
Ramudden AS	0,3 MRD	
Totalt²⁴		

5.2.3 Partenes fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i et nasjonalt marked for salg og utleie av bygge- og anleggsmaskiner

5.2.3.1 Rental Group's viktigste konkurrenter, kunder og leverandører

5 viktigste konkurrenter	5 viktigste kunder	5 viktigste leverandører

²¹ Omfatter både omsetning til Pon Equipment AS som er selger av Caterpillar-maskiner, samt Pon Rental AS, som leier/leaser Caterpillar-maskiner.

²² Omfatter både omsetning til Nasta AS som selger Hiatchi-maskiner og Nasta Utleie AS som leier/leaser Hiatchi-maskiner

²³ For Cramo AS sin omsetning er BAS Maskinutleie AS sin omsetning i 2022 på 0,3 MRD lagt til, ref. Forenklet melding om foretakssammenslutning av Cramo AS og BAS Maskinutleie AS av 2. mai 2023.

²⁴ Totalomsetningen er basert på en omsetning i utleiemarkedet på 12,5 milliarder og [REDACTED]

5.2.3.2 Agder Gruppen's viktigste konkurrenter, kunder og leverandører²⁵

5 viktigste konkurrenter	5 viktigste kunder	5 viktigste leverandører

5.2.4 Alternativt: Et nasjonalt marked for utleie av bygge- og anleggsmaskiner

Selv om man skulle legge til grunn at produktmarkedet bare omfattet utleie av bygge- og anleggsmaskiner og dermed ekskluderte omsetningen relatert til salg og leasing, ville partene gjennom transaksjonen bare oppnå en markedsandel på ca. 15,4 %, basert på en konservativ beregning av omsetningen som kun omfatter omsetningen til partene og de øvrige 13 største aktørene.

Tabell 2: Utleiemarked for bygge- og anleggsmaskiner basert på de 13 største aktørene.

Aktører utleie	Omsetning i 2022	Markedsandel
Partene:		
Agder Gruppen AS gjennom datterselskapet Agder Rental AS	0,339 MRD	3,89 %
Rental Group AS	1 MRD	11,48 %
Partene samlet:	1,339 MRD	15,37 %
De 13 største aktørene:		
Ramirent AS	1,2 MRD	13,87 %
Utleiecompagniet AS	1 MRD	11,71 %
Algeco AS	1 MRD	11,85 %
Cramo AS	1 MRD	9,96 %
Renta AS	0,9 MRD	12,19 %
Hallgruppen AS	0,8 MRD	9,03 %

²⁵ Ettersom Agder Gruppen er konkurs er opplysningene basert på Rental Group's antagelser.

Volvo ²⁶	0,5 MRD	6,50 %
Naboen AS	0,4 MRD	4,68 %
Ramudden AS	0,3 MRD	3,60 %
Rental.one AS	0,334 MRD	3,84 %
Pon Rental AS	0,24 MRD	2,75 %
Nasta Utleie AS	0,05 MRD	0,58 %
Hesselberg Rental AS	0,05 MRD	0,67 %
De 13 største aktørene samlet:	7,37 MRD	84,63 %
Totalt	8,7 MRD	100 %

Legges imidlertid totalomsetningen for utleie av bygge- og anleggsmaskiner i henhold til Maskinutleieforeningens utregning på NOK 12,5 milliarder til grunn, ville det gi partene en samlet markedsandel på kun 10,71 %.

5.2.5 Partenes fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i et nasjonalt marked for utleie av bygge- og anleggsmaskiner

5.2.5.1 Rental Group's viktigste konkurrenter, kunder og leverandører

5 viktigste konkurrenter	5 viktigste kunder	5 viktigste leverandører

5.2.5.1 Agder Gruppen's viktigste konkurrenter, kunder og leverandører²⁷

5 viktigste konkurrenter	5 viktigste kunder	5 viktigste leverandører

²⁶ Volvo har ingen egen utskilt utleieselskap, men basert på at Volvo har en utleiepark som omfatter 1000 maskiner, det dobbelte av Pon Rental, legges til det for utregningens skyld at Volvos utleieomsetning er ca. dobbelt så stor som Pon Rentals omsetning.

²⁷ Ettersom Agder Gruppen er konkurs er opplysningene basert på Rental Group's antagelser.

5.3 Alternativt marked: Markedet for utleie av anleggsmaskiner

5.3.1 Nasjonalt marked for utleie av tunge og lette anleggsmaskiner

Med anleggsmaskiner menes laste- og gravemaskiner, generatorer og valser.

Melder anser at et alternativt markedssegment for utleie av anleggsmaskiner vil være nasjonalt i sin utstrekning, fordi slike maskiner vil bli mobilisert til forskjellige prosjekter over hele landet. Melder er ikke kjent med konkrete tall for totalomsetningen i et tenkt markedssegment for utleie av kun anleggsmaskiner. Basert på de andre aktørene som leier ut anleggsmaskiner i markedet for utleie av bygge- og anleggsmaskiner på NOK 12,5 milliarder er melder av den oppfatning at markedet for utleie av anleggsmaskiner utgjør i overkant av [redacted] og dermed ca. [redacted]

Rundt [redacted] av Rental Groups totale omsetning kan knyttes til utleie av anleggsmaskiner, noe som gir en omsetning på utleie av anleggsmaskiner på [redacted] Av Agder Gruppens omsetning anser melder at [redacted] av omsetningen kan allokere utleie av anleggsmaskiner, noe som gir en omsetning på [redacted] Samlet vil partene ha en markedsandel innen et nasjonalt marked for utleie av tunge og lette anleggsmaskiner på [redacted]

5.3.2 Partenes fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i et nasjonalt marked for utleie av tunge og lette anleggsmaskiner

5.3.2.1 Rental Group's viktigste konkurrenter, kunder og leverandører

5 viktigste konkurrenter	5 viktigste kunder	5 viktigste leverandører
[redacted]		

5.3.2.1 Agder Gruppens viktigste konkurrenter, kunder og leverandører²⁸

5 viktigste konkurrenter	5 viktigste kunder	5 viktigste leverandører
[redacted]		

²⁸ Etersom Agder Gruppen er konkurs er opplysningene basert på Rental Group's antagelser.

5.3.3 Nasjonalt marked for utleie av tunge anleggsmaskiner (over 15 tonn)

For utleie av tyngre anleggsmaskiner anser partene markedet for nasjonalt i sin utstrekning. Dette fordi dette er tunge maskiner som kun anvendes i større infrastrukturprosjekter, eksempelvis utvidelse av E18, som består i forflytting over større geografiske områder og en lang leietid. Dette viser seg også ved at utleie av tunge anleggsmaskiner gjøres sentralt da de lagres på de største lokasjonene. Filialene anvendes for utleie av lette anleggsmaskiner og småverktøy.

Rental Group anser at [redacted]²⁹ av selskapets omsetning i 2022 kan allokeres utleie av tunge anleggsmaskiner. For Agder Gruppen antas det at [redacted] av en total utleieomsetning på MNOK 339 kan allokeres dette markedssegmentet.

Melder er ikke kjent med konkrete tall for totalomsetningen i et tenkt markedssegment for utleie av tunge anleggsmaskiner. Basert på de andre aktørene som leier ut tunge maskiner over 15 tonn, samt intern utleie av tunge maskiner innad i entreprenørkonsern som Veidekke, Skanska etc., er melder av den oppfatning at markedet for utleie av tunge maskiner er [redacted]

Dette gir Rental Group en markedsandel på [redacted] og Agder Gruppen en markedsandel på [redacted] og partene en samlet markedsandel på [redacted]

5.3.4 Partenes fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i et nasjonalt marked for utleie av tunge anleggsmaskiner

5.3.4.1 Rental Group's viktigste konkurrenter, kunder og leverandører

5 viktigste konkurrenter	5 viktigste kunder	5 viktigste leverandører
[Redacted content]		

5.3.4.2 Agder Gruppens viktigste konkurrenter, kunder og leverandører³⁰

²⁹ [redacted] av Rental Groups omsetning er konserninternomsetning ved utleie til entreprenørselskaper i Infra Group.

³⁰ Ettersom Agder Gruppen er konkurs er opplysningene basert på Rental Group's antagelser.

5 viktigste konkurrenter	5 viktigste kunder	5 viktigste leverandører

5.3.5 Lokalt marked for utleie av lette anleggsmaskiner (under 15 tonn)

Slik Partene ser det, er markedssegmentet for lette anleggsmaskiner preget av mange større og mindre aktører. I et nasjonalt avgrenset markedssegment anser melder at markedsandelene er tilsvarende som for utleie av bygge- og anleggsmaskiner, slik at melder har en markedsandel på [REDACTED]

Dersom man avgrenser markedssegmentet for lette anleggsmaskiner ned til den enkelte by og tar utgangspunkt i partenes respektive filialer, har de kun overlappende virksomhet i Drammen. Basert på antallet andre selskaper for utleie av anleggsmaskiner i Drammen er 14³¹ eller mer, antas det at Partenes samlede markedsandeler vil være [REDACTED] i Drammen.

Markedet kunne også vært tenkt avgrenset på et mer regionalt nivå. Regionalt har partene kun overlapp på Østlandet³² og Stor-Oslo,³³ og innen dette geografiske området finnes det et stort antall aktører. For lette anleggsmaskiner i markedssegmentet på Østlandet og Stor-Oslo anser melder at partene samlet har markedsandel tilsvarende eller lavere som i et nasjonalt marked, [REDACTED]

5.3.6 Partenes fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i et lokalt marked for utleie av lette anleggsmaskiner

5.3.6.1 Rental Group's viktigste konkurrenter, kunder og leverandører

5 viktigste konkurrenter	5 viktigste kunder	5 viktigste leverandører

³¹ [Utleie og leasing av bygge- og anleggsmaskiner og -utstyr i Drammen - CYLEX lokalt søk Norge](#)

³² Rental Group har utsalgssted i Langhus, Skedsmokorset, Hønefoss, Vikersund og Drammen, og Agder Gruppen har utsalgssted i Drammen og Larvik

³³ Rental Group har utsalgssted i Bærum og Agder Gruppen har utsalgssted i Oslo

5.3.6.2 Agder Gruppens viktigste konkurrenter, kunder og leverandører³⁴

5 viktigste konkurrenter	5 viktigste kunder	5 viktigste leverandører

5.4 Alternativt marked: Et tenkt lokalt marked for utleie av småverktøy

5.4.1 Relevant marked

Med småverktøy menes andre typer byggemaskiner som ikke er anleggsmaskiner, og annet utstyr som anvendes ved bygge- og anleggsprosjekter, herunder mobile og lette enheter brukt på byggeplasser. Melder har ikke kjennskap til at det foreligger offentlige tall for totalomsetningen i et tenkt markedssegment for utleie av småverktøy, hverken på nasjonalt, regionalt eller lokalt nivå.

Både Agder Gruppen og Rental Group har svært lite av sin omsetning tilknyttet småverktøy, og melder anser at under [redacted] av deres omsetning kommer fra salg av småverktøy, det vil si at Rental Group har en nasjonal omsetning innen dette segmentet tilsvarende [redacted]. Tilsvarende tall for Agder Gruppen er på nasjonalt nivå om lag [redacted].

Dersom man også her skal segmentere markedet geografisk, vil partene bare ha overlappende virksomhet i Drammen, jf. redegjørelsen under punkt 5.3.5 over. Dersom man skulle lagt til grunn et mer regionalt marked, ville partene hatt overlapp på Østlandet og Stor-Oslo, jf. partenes respektive filialnett og redegjørelsen over.

Partene anser egne markedsandeler innen dette segmentet for å være enkeltvis [redacted] og samlet under [redacted] både dersom dette markedssegmentet avgrenses nasjonalt eller regionalt.

5.4.2 Partenes fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i et lokalt marked for utleie av småverktøy

5.4.2.1 Rental Group's viktigste konkurrenter, kunder og leverandører

5 viktigste konkurrenter	5 viktigste kunder	5 viktigste leverandører

³⁴ Ettersom Agder Gruppen er konkurs er opplysningene basert på Rental Group's antagelser.

5.4.2.2 Agder Gruppens viktigste konkurrenter, kunder og leverandører³⁵

5 viktigste konkurrenter	5 viktigste kunder	5 viktigste leverandører

5.5 Vertikalt overlappende virksomhet

5.5.1 Innledning

Når det gjelder den vertikale relasjonen, inngår som nevnt Rental Group i samme konsern som Infra Group. Sistnevnte består av entreprenørselskapene Hæhre Entreprenør AS, Isachsen Anlegg AS, Contur AS og NOMAS³⁶, se punkt 4.2. Disse selskapene er sammen med andre entreprenører aktive på det markedet som Rental Group og Agder Gruppen betjener.

Den påtenkte transaksjonen vil ikke øke markedsandelene til konsernet der Rental Group inngår på de vertikalt forbundne markedene, ettersom Agder Gruppen ikke er aktiv som etterspørter på dette markedet. I det følgende skal melderens eksisterende markedsandeler på dette markedet allikevel adresseres, ettersom det er vertikalt knyttet til markedet der Agder Gruppen er aktiv.

Dette markedet antas å omfatte både innleie og innkjøp. Videre antas det at også dette markedet er norsk i geografisk utstrekning, selv om man i dette markedet lettere kan tenke seg et marked større enn Norge gjennom import av anleggsmaskiner fra naboland. Av forsiktighetshensyn legges imidlertid Norge til grunn som geografisk marked, hvilket gir et totalmarked i 2022 på

I mangel av informasjon om markedsandeler på dette innkjøps- og innleiemarkedet, kan markedsandelen på det samlede markedet for bygg og anlegg i Norge legges til grunn som retningsgivende.

Tradisjonelt har Kommisjonen sondret mellom bygg og anlegg,³⁷ men denne sondringen er etablert med tanke på det entreprenørmessige nedstrømsmarkedet og fremstår som mindre relevant for innkjøp- og innleiemarkedet. Om anleggsmaskinen som leies eller kjøpes inn benyttes innen byggesektoren eller anleggssektoren blir derfor ikke avgjørende i denne sammenhengen.

³⁵ Ettersom Agder Gruppen er konkurs er opplysningene basert på Rental Group's antagelser.

³⁶ I praksis vil disse selskapene dekke store deler av sitt behov for leie av anleggsmaskiner gjennom Rental Group.

³⁷ I henhold til praksis kan fremstå som om entreprenørmarkedet oppdeles i henholdsvis (i) bygg og (ii) anlegg, ref. kommisjonens oppdeling av «structural engineering» og «civil engineering», jf. COMP/M.6020 ACS/HOCHTIEF og COMP/IM.6841 Goldman Sachs/TGP Lundby/Tulloch Homes Group Limited. Se også link til to meldinger til Konkurransetilsynet fra 2022: [2022_0679-1-OFF-Backe-Entreprenor-AS-Kruse-Smith-Entreprenor-AS.pdf](#) og [2022_0443-1-OFF-Veidekke-Entreprenor-AS-Constructa-Entreprenor-AS.pdf](#).

5.5.2 Partenes markedsandeler

Markedet for bygg og anlegg i Norge ble for 2022 estimert til å være på NOK 540 milliarder.³⁸ I henhold til presseoppslag var det over 50 selskaper med mer enn NOK 1 milliard i omsetning,³⁹ mens de ti største selskapene til sammen hadde en omsetning på NOK 140 milliarder. Infra Group hadde i 2022 en omsetning på om lag 5,9 milliarder norske kroner.⁴⁰ Dette gir en markedsandel på rundt 1 %. Situasjonen er illustrert i Tabell 3 nedenfor:

Tabell 3: Entreprenører bygg og anlegg

Entreprenør: Bygg og anlegg	Omsetning I 2022	Markedsandel
Infra Group AS	5,9 MRD	1,11 %
Ti største aktørene:		
Veidekke ASA	38 MRD	7,17 %
AF Gruppen ASA	31 MRD	5,78 %
Skanska Norge AS	17 MRD	3,22 %
Consto AS	10 MRD	1,99 %
Peab i Norge (bygg og anlegg)	8 MRD	1,51 %
HENT AS	7 MRD	1,41 %
NRC Norge ASA	7 MRD	1,30 %
NCC i Norge	7 MRD	1,30 %
GK Gruppen AS	6 MRD	1,12 %
Mesta AS	5,8 MRD	1,09 %
Ti største aktørene samlet	139,7 MRD	25,88 %
Total	540 MRD	100,00 %

5.6 Transaksjonen har ingen konkurransebegrensende virkninger

Basert på partenes beskjedne samlede markedsandeler innenfor de respektive virksomhetsområdene gjennomgått i punkt 5 over, vil ikke foretakssammenslutningen føre til noen konkurransebegrensende virkninger. Partene vil samlet hverken ha markedsandeler (horisontalt) som overstiger 20 % eller vertikalt som overstiger 30%.

Dette er markedsandeler som ikke skaper konkurranserettslige bekymringer av horisontal karakter eller vertikal karakter. I Kommisjonens retningslinjer for horisontale fusjoner fremgår det at

³⁸ [Prognosene for bygg- og anleggsmarkedet er oppdatert \(prognosesenteret.no\)](https://prognosesenteret.no)

³⁹ https://www.tungt.no/article/view/1046117/2022regnskap_bygg_og_anlegg_de_ti_storste_og_de_ti_som_tjente_mest

⁴⁰ <https://akhgruppen.no/wp-content/uploads/2024/01/Arsrapport-2022-digital.pdf>

foretakssammenslutninger som resulterer i en markedsandel på under 25 % presumeres å ikke skape fusjonsrettslige bekymringer.⁴¹ Videre, i henhold til avsnitt 25 i Kommisjonens retningslinjer for vertikale fusjoner, vil det ikke oppstå fusjonsrettslige bekymringer av vertikal karakter, dersom partene ikke får en markedsandel på mer enn 30 prosent i noen av markedene med vertikal tilknytning.⁴²

Det kan på denne bakgrunn legges til grunn at et oppkjøp foretatt av Rental Group av Agder Gruppen ikke i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse innenfor hverken noen av de respektive produktmarkedene hvor det foreligger horisontal overlapp mellom Partene eller hvor det foreligger vertikal overlapp.

6. Effektivitetsgevinster

Melder er av den oppfatning at oppkjøpet vil lede til effektivitetsgevinster i form av kostnadsbesparelser knyttet til en mer effektiv og slagkraftig driftsorganisasjon, og at disse gevinstene vil komme kundene og dermed også forbrukerne til gode gjennom reduserte priser og forbedrede tilbud. Melder vil om nødvendig komme tilbake til dette punktet senere.

7. Opplysninger om foretakssammenslutningen er underlagt tilsyn fra andre konkurransemyndigheter

Foretakssammenslutningen er ikke underlagt tilsyn fra andre konkurransemyndigheter.

8. Årsregnskap, årsberetning og konsernregnskap

Årsregnskap for Rental Group er inntatt som Vedlegg C.

Årsregnskap og årsberetning, samt konsernomsetning for Akh Gruppen er inntatt som Vedlegg D.

Årsregnskap for Agder Gruppen er inntatt som Vedlegg E.

9. Øvrig informasjon

Meldingen inneholder informasjon som er underlagt lovbestemt taushetsplikt iht. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 13 første ledd nr. 2. Opplysninger som må unntas fra offentlighet er markert i grønt (forslag til offentlig versjon). Særskilt begrunnelse for opplysninger som skal unntas offentlighet er inntatt som Vedlegg A.

Ettersom vilkårene etter krrl. § 18 bokstav a, jf. Meldepliktforskriften § 3 annet ledd, anses oppfylt, og det er fremlagt forslag til offentlig versjon av meldingen, anses denne meldingen som fullstendig, jf. krrl. § 18 sjetted ledd.

Dersom Konkurransetilsynet skulle ha spørsmål og/eller ønske ytterligere informasjon står vi selvsagt til disposisjon for å besvare ytterligere spørsmål på kort varsel.

⁴¹ Kommisjonens retningslinjer avsnitt 18: "Concentrations which, by reason of the limited market share of the undertakings concerned, are not liable to impede effective competition may be presumed to be compatible with the common market. Without prejudice to Articles 81 and 82 of the Treaty, an indication to this effect exists, in particular, where the market share of the undertakings concerned does not exceed 25 % either in the common market or in a substantial part of it."

⁴² Kommisjonens retningslinjer avsnitt 25: "The Commission is unlikely to find concern in non-horizontal mergers, be it of a coordinated or of a non-coordinated nature, where the market share post-merger of the new entity in each of the markets concerned is below 30 % and the post-merger HHI is below 2 000."

Med vennlig hilsen

Aksel Hageler
Partner

aksel.hageler@dlapiper.com

Advokatfirma DLA Piper Norway DA

VEDLEGGSOVERSIKT

- Vedlegg A** Særskilt begrunnelse for opplysninger unntatt offentlighet
- Vedlegg B** Informasjonsdokument – Salg av Agder Gruppen AS, dets konkursbo, Agder Rental AS, dets konkursbo og Agder Anleggssenter AS, dets konkursbo
- Vedlegg C** Årsregnskap og årsrapport for 2022 for Rental Group AS
- Vedlegg D** Årsregnskap og årsrapport for for 2022 for Akh Gruppen AS
- Vedlegg E** Årsregnskap for 2022 for Agder Gruppen AS